

Oslo

Rusken

Strandrusken

Hvervenbukta 2025

Innhold

1	Innledning	3
1.2	Biologisk mangfold på Hvervenbukta	4
2	Gjennomføring av aksjonen.....	5
2.1	Mål og metode	6
2.2.	Resultater	7
2.3.	Funn kategorisert.....	8-9
3	Bilder av funn.....	10-12

Innledning

Nok en gang har Rusken arrangert Strandrusken på Hvervenbukta. Dette er tredje året på rad ryddeaksjonen finner sted.

Oslofjorden er en av Norges mest artsrike fjorder. Dessverre er tilstanden på fjorden dårlig, og vi er nødt til å ta grep for å få livet tilbake i fjorden. Kommunen har iverksatt flere tiltak for at fjorden skal bli renere, og Rusken bidrar i form av søppelplukking både i fjorden og i områdene rundt.

Rusken har ryddet Akerselva siden 2017, og i 2020 ble Elverusken utvidet til Alnaelva. Dette er viktige aksjoner for å få vekk mest mulig søppel før det havner i fjorden, som er et av satsingsområdene til kommunen.

I 2023 ønsket vi en aksjon enda nærmere fjorden, og valget falt på Hvervenbukta i Oslo Sør. Dette er en populær badeplass for byens befolkning. Aksjonen var en suksess og det ble besluttet å gjenta den både i 2024 og i år.

Vi har som vanlig ryddet stranden med tellemetodikk, en systematisk kartlegging av avfallet vi finner. Funnene gir oss et godt innblikk i hvilke forsøplingsutfordringer vi har i områdene vi rydder, og det er også mulig å se tendenser over tid. I år telte og veide vi søppelet selv.

Bakgrunn

Rusken er Oslo kommunes tiltak for en ren, ryddig og trivelig by. Vi gjør det enkelt å rydde frivillig i Oslo. Gjennom våre egne ryddeaksjoner får vi lokal kunnskap om forsøpling som vi belyser gjennom rapporter og i våre kanaler.

«Å bidra til en renere Oslo-fjord er noe vi i Rusken vektlegger sterkt i vårt arbeid».

- Ruskengeneral Jenny Krohn

1.2

Biologisk mangfold på Hvervenbukta

En verden som dekker to tredjedeler av jordkloden med både store og små organismer med all verdens form og farge? Havet! Man kan finne alt fra knøtt små organismer som man knapt kan se med det blotte øyet, til det største dyret som noen gang har eksistert. Med andre ord så er det et stort mangfold av arter i havet, og forskere estimerer at vi bare har funnet omtrent 10% av dem!

Det er ikke alltid like lett å se hva som er under vann, men noe som hjelper oss å vite hva som er hvor er å se etter forskjellige naturtyper. En naturtype er et økosystem, eller naturmiljø som har visse egenskaper, som gir oss en ide om hvilke arter som finnes der.

Tidevannssonen eller fjæra, er den naturtypen vi har lettest for å utforske. Det er området som avgrenses av høyeste høyvann og laveste lavvann. Her vil forskjellige algearter, bløtdyr, krepsdyr og fisk fordele seg i unike økosystem bestemt av forskjellige miljøfaktorer som blant annet temperatur, eksponering for vær og vind og underlagets utforming og tekstur. I Hvervenbukta kan man i tidevannssonen finne flere dyr som tanglus, børstehaler, rur, strandsnegler, strandkrabber, blåskjell, sjøstjerner, fisker og mye mer!

Dette utrolige mangfoldet vi kan finne under overflaten er dessverre veldig utsatt for menneskelig påvirkning og i fare. Fremmede arter, klimaendringer, overfiske, utslipp, overgjødning og søppel sliter på de marine økosystemene og truer flere arter. Men det har ikke alltid vært sånn. For bare litt over hundre år siden var det en egen bestand med håkjerring i Bunnefjorden, finnhval på jakt etter sild langt inn i fjorden og hyppige besøk av makrellstørje. Havet gir så mye og er viktig å beskytte, og det er ikke for sent å snu den negative trenden i Oslofjorden.

Tekst av Nicolai Aasen, marinbiolog i Natur og forurensing - Miljødivisjonen i Bymiljøetaten (gjengitt fra 2023).

Nicolai formidlet til elevene fra Ljan skole etter at de hadde ryddet. Elevene fikk mer kunnskap om sin nærstrand og hvorfor deres rydding er viktig for å bevare det biologiske mangfoldet.

2

Gjennomføring av aksjonen

Strandrusken 2025 fant sted torsdag 24. april fra kl. 09-14. Som vanlig rigget vi opp basen vår på stranden på Hvervenbukta.

Dagen startet med at to skoleklasser fra Ljan barneskole møtte opp klokken 9. De fikk utdelt t-skjorter med Rusken-motiv og fikk lære litt om mikroplast. Deretter skulle de selv lete etter mikroplast i sanden, før de gikk ut på litt lengre rydderuter. Etter ryddingen samlet elevene seg for å høre på marinbiolog Nicolai Aasen, som fortalte om livet i Oslofjorden og hvordan vi skal ta vare på det biologiske mangfoldet i og rundt fjorden.

Klokken 10 kom representanter for Oslofjorden Friluftsråd, Oslo Elveforum, kolleger fra Bymiljøetaten og ansatte i Bydel Søndre Nordstrand. De fikk en liten appell fra Ruskengeneral Jenny Krohn og litt faglig påfyll om livet i Oslofjorden fra Divisjonsdirektør i Miljødivisjonen i Bymiljøetaten, Terje Laskemoen.

Det ble tatt gruppebilder og deretter la de oppmøtte ut på rydderuter for å plukke mest mulig søppel rundt bukta. Marinbiolog Aasen plukket søppel i vannet med vadebukser.

Vi hadde også med oss studenter fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet i Ås med denne dagen. De hjalp til med plukking, sortering og telling, sammen med plastteamet i Bymiljøetaten.

Entreprenør NCC stilte med mannskap og bil, og både plukket søppel og kjørte avfallet vekk etter endt aksjon.

Divisjonsdirektør i Bymiljøetaten, Terje Laskemoen, kom med en status på hvordan det står til med Oslofjorden.

Elever fra Ljan skole var med på ryddeaksjonen denne dagen.

2.1 Mål og metode

• Mål

Målet med Strandrusken er å redusere forsøplingen langs vannet og hente opp avfall fra selve fjorden. Strandrusken skal også bidra til å øke bevisstheten rundt marin forsøpling i Oslofjorden.

I tillegg er det et ønske om å bidra med mer kunnskap om kildene til forsøplingen. Rusken har tidligere registrert søppelet som blir plukket under Elverusken-aksjonene i Akerselva og Alnaelva hos [Rydde](#). Dette gir bedre innsikt i hva som er kildene til forsøplingen, noe som gir et bedre grunnlag for å komme med tiltak for å forhindre forsøpling.

Det lages rapport fra alle ryddeaksjonene, som er tilgjengelig på Ruskens nettside: www.rusken.no/rapporter

• Metode

For å registrere avfallet som skulle ryddes under strandryddeaksjonen i Hvervenbukta ble det laget et registreringsskjema tilpasset Oslofjorden (s 10 -11).

Kategoriene i skjemaet er basert på kategoriene i den nasjonale ryddeprotokollen for strandsøppel, utviklet av Marfo og Hold Norge Rent.

Med utgangspunkt i tidligere erfaringer og analyser fra strandrydding i Indre Oslofjord og rydding langs Akerselva har Rusken lagt til kategorier som er svært typiske for Oslo, og med det tilpasset registreringsskjemaet de lokale forholdene.

For å forenkle registreringsskjemaet og gjøre det mest mulig relevant for aksjonen, har man i tillegg fjernet de fleste kategoriene innenfor fiskerirelatert avfall fra den nasjonale ryddeprotokollen. Ved å basere oss på de samme kategoriene som på ryddenorge.no kan Rusken fremdeles registrere funnene sine i den nasjonale databasen.

Registreringsskjemaet består av totalt 41 kategorier. For å kategorisere funnene etter kilde og gjøre det mer oversiktlig ble det opprettet «samlekategorier» for funnene; mat og drikke, husholdning, sanitæravfall, tobakk, rusrelatert, fiskeri/fritidsfiske, industri og annet.

For å gjennomføre registreringen ble det lagt ut en stor presenning på sandstranden i Hvervenbukta hvor all plukket søppel ble samlet og sortert ut i de ulike kategoriene. Etter endt sortering ble alle kategoriene telt og registrert i skjema. Alle kategoriene samlet ble til slutt veid.

Søppelet ble samlet og mesteparten av det ble igjen sortert i 41 ulike kategorier. Deretter ble avfallet telt.

2.2 Resultater

Denne dagen ble det totalt plukket 120 kg. søppel. Det aller meste ble plukket for hånd. Deler av avfallet ble sortert og registrert i vårt skjema.

Som de to første årene vi har ryddet Hvervenbukta var det igjen sneiper som toppet listen over funn. I år talte vi 830 sneiper og 430 snusposer.

Det var store mengder plast blant funnene våre. I år besluttet vi å ikke telle alle de små plastbitene fordi det ville vært krevende med tanke på vindforhold og tid. Vi brukte litt ekstra tid i år på selve plukkingen.

Mye av plasten stammer fra avfall knyttet til mat- og drikkeemballasje. Blant det som ble sortert var 600 gram mat- og drikkeemballasje, og hele 1800 gram diverse plastprodukter. Dette er et høyt tall, fordi gjenstandene i seg selv veier svært lite.

Lite marint avfall

Som vanlig ble de største mengdene avfall funnet på områdene rundt stranden, blant annet på parkeringsplassen, i veikanter, på stier og ved benker. Dette tilsier at det meste av forsøplingen trolig skjer direkte på stedet, og ikke kommer inn via fjorden som marint avfall. Vi har tidligere opplevd at det er lite søppel på selve stranden og på gresset rundt, og slik var det også i år.

Under tidligere strandryddinger på øyene i Oslofjorden har man funnet større mengder avfall fra industri, blant annet sprengkabler og armeringsfiber. Det er heller ikke uvanlig å finne gjenstander fra fiskeri.

Når det kommer til marint avfall kan faktorer som himmel-/vindretning og havstrømmer også spille inn for hvor mye som fraktes til Hvervenbukta.

Milkshake som tilsynelatende har ligget i naturen i mange år. Denne typen ble produsert på 1980-tallet.

2.3 Antall funn kategorisert

Kategorier	Funn (sortert)
Mat og drikke	
Drikkebokser (aluminium)	40
Drikkeflasker (glass og plast)	20
Korker og lokk	24
Takeaway-emballasje og spiseredskaper	43
Sugerør	5
Diverse grillprodukter	13
Annen mat- og drikkeemballasje	600 gram
Plast / Poser	
Handleposer	15
Diverse plastprodukter	1800 gram
Sanitæravfall	
Bomullspinner (q-tips)	1
Våtservietter	28
Bind og tamponger	1
Emballasje til sanitærprodukter	2
Diverse sanitærprodukter	29
Tobakk	
Sneiper	830
Snusposer	430
Røykpakker og annen tobakksemballasje	46

Rusrelatert	
Sprøyter og sprøytespisser	0
Annet brukerrelatert	6
Fritid	
Leker og smokker	10
Sko, klær og andre tekstiler	32
Fritidsfiskeutstyr	10
Annet	
Elektronikk	7
Diverse glass og metall	2200 gram
Metallprodukter	13
Isopor	36
Insektsmiddel	2
Farlig avfall	0
Tau og byggemateriale	22

«Kast ikke boksen i naturen». Her var det noen som ikke fulgte produsentens råd. Denne typen er gammel, og har trolig ligget lenge i naturen.

Sortering av avfall i definerte kategorier.

Elever fra femte trinn på Ljan skole var med på strandryddingen.

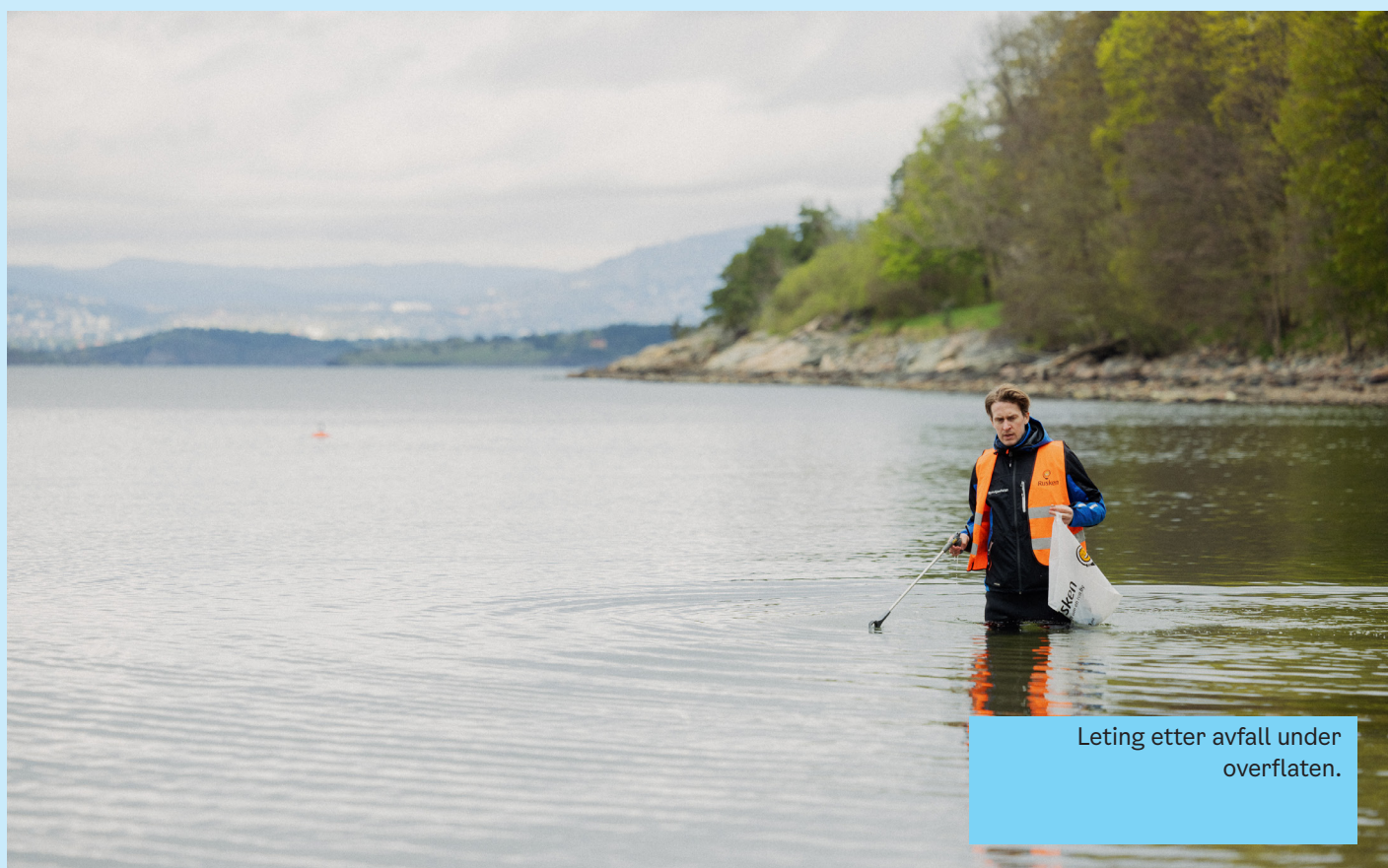
Elevene lette etter mikroplast i sanden.

Blant dagens merkeligste funn:
En PlayStation 3.

Mange frivillige var med for å bidra til en renere strand.

Leting etter avfall under overflaten.

Oslo

Rusken

Alle foto: Jan Khür

www.rusken.no
[instagram.com/rusken_oslo](https://www.instagram.com/rusken_oslo)